Jedni druhých břemena neste

Původ materiálu
Marta Sedláčková
Pořadí v lekci
38

Téma

Solidarita a sounáležitost patří k víře v Ježíše Krista

Cíle

- Děti skrze příklad zakouší vzájemnou pomoc a vymýšlí, jak si navzájem pomáháme. Varianta: Děti se učí dělit.
- Děti skrze příběh o sbírce na Jeruzalém uslyší o solidaritě a sounáležitosti, o sbírce (pomoci) jako znamení jednoty.
- Děti hledají význam textu z Ga 6,2 Berte na sebe břemena jedni druhých, tak naplníte zákon Kristův.

Pro učitele

Poznámky k příběhu

Před sebou máme několik textů, které hovoří *o solidarit? a sounáležitosti* v rámci první církve. Je zřejmé, že křesťanské obce se od začátku — na rozdíl od různých kultů té doby — vyznačovaly solidaritou. Běžné náboženství té doby nevyžadovalo změnu životního stylu nebo sounáležitost se stejně věřícími. Zvěst o Bohu, který miluje do krajnosti, který jde až na kříž, který se solidarizuje s člověkem, vyžaduje podobnou solidaritu v každodennosti od svých vyznavačů. Židovství solidaritu zná, avšak následovníci Ježíšovi ji rozšiřují — není omezena etnicky, národem.

„Zákon Krist?v“ z epištoly Galatským je právě tato láska, která se dává do služby druhému. Jestliže někdo náleží Kristu a spoléhá na něj ve víře, pak se jeho víra bude projevovat a uplatňovat láskou, ve službě druhým. „Milovati budeš bližního svého jako sebe samého“, opakuje Pavel základní pravidlo. Kontext verše „Berte na sebe břemena jedni druhých, tak naplníte zákon Kristův“, ukazuje také, že se nejedná pouze o solidaritu materiální, ale také

solidaritu a soucit v nouzi duchovní, tehdy, když bratra či sestru spoutává provinění.

Texty ze Skutk? — popis společného vlastnictví a volba jáhnů pro službu u stolu — popisují ideál toho, jak by společenství církve mělo vypadat. Nikdo netrpí nouzí, každému se dostane to, co mu náleží, církev se stará o své potřebné, nezávisle na jejich původu.

Na druhý pohled (stejně tak v epištole Galatským) se tu ukazuje poměrně značný *problém prvotní církve* — a to konflikt mezi křesťany z židů a křesťany z pohanů. Už v jeruzalémském sboru je pravděpodobné, že se nejednalo jen o to, že helénistické vdovy nedostávaly podporu (Sk 6,1), ale také o spor o chrám, Zákon a obřízku, v čemž byli asi křesťané z řeckých židů radikálnější a dostali se do konfliktu s pravověrnými (také řecky mluvícími) židy. (Proto je ukamenován řecky mluvící Štěpán, ale ostatní apoštolové dál působí.) To mohlo působit rozpory v samotném křesťanském společenství.

Takový je také kontext *„sbírky na Jeruzalém“*, o které apoštol Pavel píše především v 1. a 2. epištole do Korintu a v epištole Římanům. Pro Pavla tato sbírka nebyla jen záležitostí ekonomickou a sociální (podpora chudých v Jeruzalémě), ale byla zároveň manifestací jednoty církve, sounáležitosti církevních sborů. (Taková sbírka měla svou tradici v židovství — nejen že všichni židé v diaspoře platili chrámovou daň, ale také stoupenci židovství, kteří se nechtěli dát obřezat, přispívali na chudé v Judsku/Jeruzalémě, aby tak vyjádřili svou sounáležitost s Božím lidem.) V epištole Galatským (2,9–10) popisuje Pavel rozdělení pole působnosti misie, dohodu s apoštoly Petrem, Jakubem a Janem, která právě takové vyjádření solidarity pomocí sbírky se sborem v Jeruzalémě obsahuje. Podle apoštola Pavla je sbírka na jeruzalémský sbor především vyjádřením jednoty církve z židů a pohanů. Nejde jen o službu potřebným, ale přímo o Bohoslužbu, o dík za evangelium (2 Kor 9,12–13). Pavel také nikdy o sbírce nemluví jako o almužně, ale jako o službě, daru, milosti, ovoci. Pavel vnímá tuto sbírku, na které mu velmi záleží, jako manifestaci překonání existujících rozdílů mezi dvěma proudy v církvi.

Výsledek sbírky není z biblického podání jasný. Obavy Pavel vyjadřuje v Ř 15,31, kdy prosí o modlitby, aby jeho služba pro Jeruzalém byla tamními bratřími vítaná. Přijal jeruzalémský sbor takto myšlenou sbírku? Nebo ji odmítl? Musel Pavel z této sbírky zaplatit očistné oběti za čtyři muže (Sk 21,23nn) a tím de facto ustoupit ze svého pojetí této sbírky jako znamení jednoty křesťanstva z židů a pohanů? Náhlé odmlčení biblických textů o přijetí této sbírky je zvláštní.

Co budeme vykládat dětem? — *Sdílení, solidarita, spole?enství jednozna?n? a organicky pat?í k ví?e v Ježíše Krista.* Nemusíme se o svoji spásu a záchranu snažit (plněním Zákona, skutky

nebo „modrým životem“), ale jsme vyzváni se s druhými sdílet, pomáhat jim — podle příkladu a v síle Ježíše Krista. Jako zachránění můžeme zachraňovat, jako štědře obdarovaní milostí můžeme být také štědří (2 Kor 8,9). Díky tomuto společenství se navzájem neseme.

Sbírka, to *není jen almužna*, obdarování chudáka — vyjadřujeme tím, že patříme k sobě, že patříme k těm, kterým pomáháme, a oni patří k nám. Jsme jedno společenství, jedna rodina. Sbírka působí vzájemně — i dárce je obdarován (2 Kor 9,14).

S nejstaršími dětmi můžeme také tematizovat to, že v církvi od začátku jejího působení byly konflikty a názorové spory — není to nic nového, není to nic neobvyklého, něco, co by samo o sobě církev znevěrohodňovalo, pokud je mezi námi snaha následovat Krista a jeho „zákon lásky“ k druhým, pokud chceme usilovat o jednotu (která nemusí být uniformitou!). Je možné být s druhými solidární a v jednom společenství přesto, že v názorech nejsme zajedno, nebo naše vztahy nejsou prosty konfliktů (viz apoštol Pavel a jeho sbírka).

Úskalí

Je vhodné si pročíst všechny texty pro získání kontextu. Příprava zabere více času.

Odkazy

Nečil, David (upr. Marta Židková, Lenka Ridzoňová): *Ve všem spole?n?.* Dostupné z http://goo.gl/LC74xj.

Sedláčková, Marta (upr. Drahomíra Dušková Havlíčková, Daniela Bednaříková): *P?es diakonii k dalšímu zv?stování.* Dostupné z http://goo.gl/gybWEF.

Ryšková, Mireia: *Pavel z Tarsu a jeho sv?t.* Praha: Karolinum, 2014.

http://youtu.be/5fuHVHiFfcI — tkaní pásku pomocí kartiček; metoda známá již z 12. stol. př. Kr.

http://goo.gl/SllDmW — myšlenkové mapy — způsob zaznamenávání tématu, nápadů.

Pro děti

Pro předškolní děti

Do dětského shromáždění si přineste batoh/tašku plnou těžkých kamenů (či jiných těžkých předmětů). Nezapomeňte zahrát, jak je zavazadlo opravdu těžké.

„Tolik starostí, tolik starostí. Já to snad ani neunesu. — Podívejte se, co tady mám. To je batoh plný balvanů, které jsou těžké jako starosti. Víte, co jsou to starosti? Jaké mohou mít lidé starosti? Jaké mají dospělí starosti? A děti mají také starosti? Jaké?“

Během povídání rozprostřete mezi děti velký šátek, kus látky, na který budete pokládat jednotlivé kameny (můžete jednotlivým balvanům dávat jména podle starostí, napsat je křídou apod.). „Starosti jsou někdy jako balvany, pořádně těžké. Co budeme dělat? Nevíme si rady. Kdo ty starosti unese? Zkusí to někdo?“

Náklad by měl být tak těžký, aby s uzvednutím jednotlivé dítě mělo problém. Nechte jednotlivce vyzkoušet, zda všechny „starosti“ unese. „Moc nám to nejde. Nikdo neunese všechny starosti sám. Jak bychom to mohli vyřešit, jak uzdvihneme všechny ty kameny?“

Nechte děti navrhovat, jak by to mohly udělat. Možná přijdou na to, že je možno v šátku balvany vzít ve více lidech, možná každé dítě vezme jeden balvan. „Vidíte, pomohli jste si, teď to unesete. Pán Ježíš nám říká — pomáhejte si navzájem, mějte se rádi, jako mám rád já vás.“

Ptejte se — jak si můžeme navzájem pomáhat ve starostech? Jak si pomáháme doma, s kamarády?

Můžete navázat i tím, jak pomáháme ve sboru — případně konkrétní činností, pro kterou jste se rozhodli vykonat postní sbírku, apod.

Varianta pro nejmladší, jednodušší, učí děti dělit se.

Do shromáždění dětí doneste (nejlépe, když to udělá nějaký váš pomocník, starší dítě obeznámené s rolí apod.) koláč (nějaké jídlo, spíše než pouhou pochutinu). Pomocník může zahrát, jak je to dobré. Zeptejte se pomocníka, zda by se s vámi nerozdělil. Než se rozhodne, můžete se ptát dětí, proč by se měl rozdělit, jestli by se taky rozdělili, proč se máme dělit, proč máme být štědří. (Používejte pozitivní vyjádření — místo „nebuď lakomý“ říkejte „buď štědrý“.)

Shrňte: Dostali jsme od Pána Boha spoustu věcí (můžete jmenovat), když se máme s ostatními rádi, chceme se s nimi dělit o to, co máme.

Rozdělte se o koláč. Zkuste s dětmi dělit nějaké jednoduše dělitelné věci — korálky apod. podle počtu dětí (každé dítě má svoje, zkouší dělit do třeba do mističek nebo na okénka namalovaná na papíře.)

Pro mladší děti

„Mami, mně to nejde! Mně se to pořád trhá!“

Malý Filip si hraje na nosiče, které vídá na trhu a v přístavu. Našel před domem kousek tenkého koženého řemínku, svazuje si s ním klacky, které má maminka na zátop, ale jeho náklad se každou chvíli rozsype.

„Už zas!“ křičí naštvaně. To není žádná hra, když se to takhle kazí, myslí si.

„Ukaž,“ říká maminka. „Máš to tenké, takový řemínek nic neudrží, hned se přetrhne.“ Dneska má maminka chvíli času a dobrou náladu: „Pojď, ukážu ti, co drží lépe.“ Maminka bere z police popruh, který tká z tenkých šňůrek pomocí malých destiček: „Podívej…“

Filip si prohlíží pestrobarevný pásek. „Ale mami, vždyť to jsou ještě tenčí provázky, úplné nitě, jak to, že se taky nepřetrhnou?“

„Co myslíš?“ Filip se zamyšleně škrábe na hlavě: „Protože je jich hodně?“

Maminka se usměje: „Přesně tak — protože je jich hodně a jsou šikovně spojené a propletené, patří k sobě. Takový popruh unese velký náklad. Vždycky mnoho provázků unese víc, než jeden. To si pamatuj!“

„Mnoho zvládne víc než jeden,“ opakuje si Filip, když jdou s maminkou nakupovat na tržiště. Vidí tam, jak jeden muž táhne vozík se zeleninou, nemůže se pohnout, ale když přiskočí jeho pomocník, vozík se rozjede. Kolem projdou čtyři muži, kteří nesou v nosítkách bohatého obchodníka.

„Mnoho zvládne víc než jeden,“ směje se Filip při pomyšlení, jak by to asi vypadalo, kdyby toho tlustého muže na nosítkách měl nést jen jeden sluha. Pak jdou do přístavu, právě přirazila rybářská loď Filipova tatínka, který se svými společníky táhne na molo síť plnou ryb.

„Mnoho zvládne víc než jeden!“ křičí Filip na tatínka a ten se usmívá, protože dneska byl lov opravdu úspěšný.

V neděli jde celá rodina do jednoho domu. Říkají tomu shromáždění svatých. Schází se tu lidé, kteří před několika lety uvěřili v Pána Ježíše Krista. Filip si nepamatuje, jak do shromáždění začali chodit, to byl ještě malý, ale ještě si pamatuje toho zvláštního muže, který jim o Ježíši vyprávěl. Říkali mu apoštol Pavel, bydlel ve městě dva roky a ve shromáždění vždycky mluvil, tak bylo snadné si ho zapamatovat. Teď tu už není, musel zas jinam. Ve shromáždění zpívají, modlí se, znovu si připomínají, jak byl Ježíš ukřižován a vzkříšen, často někdo promluví o tom, co mají dělat, a také slaví hostinu s chlebem a vínem. Několikrát také pomáhal Filip mamince nést do shromáždění jídlo, které pak s ostatními jedli nebo ho rozdělili mezi ty, kdo byli nemocní nebo měli hlad.

Dnes spěchají. Minulý týden přinesl posel dopis od Pavla.

Ve sboru se někdy také lidé dohadují. No, někdy možná i hádají. Filip zažil, jak na sebe dokonce křičeli. Pavel se o jejich hádkách doslechl, a proto jim poslal dopis. Už několikátý. Vždycky jim připomíná to, co jim vyprávěl, někdy rozhoduje jejich spory a taky se na jejich sbor trochu zlobil (Filipovi to připomínalo tatínka, který ho často napomíná, když vyvede nějakou skopičinu). Tak tenhle nový dopis už minulý týden ve shromáždění četli a dnes budou pokračovat.

Bylo to dlouhé čtení, Filip se snažil dávat pozor. Přestože toho v dopise bylo víc, zaujala ho kapitola o dávání. Že prý mají udělat ve sboru sbírku a ty peníze pak poslat po pověřených bratřích do Judska. V Judsku je Jeruzalém, kde se stalo to všechno s Ježíšem, to Filip věděl, ale proč tam mají poslat peníze, to mu jasné nebylo.

„Mami, proč máme posílat nějaké peníze do Jeruzaléma? Proč to Pavel chce?“ V dopise bylo tolik neznámých slov, které Filipovi zamotaly hlavu. Že prý je ta sbírka požehnání a milost a služba. Vůbec se v tom nevyznal.

„Vždyť my taky nemáme moc peněz, taky jsme chudí,“ doráží Filip na maminku.

„Pojď, na chvíli se tady posadíme a zkusíme na to přijít,“ zastavuje se maminka u velkého stromu.

Tátu nechali v živém rozhovoru s ostatními muži, i dospělí mají své otázky.

„Víš, když jsem poslouchala předčítání Pavlova dopisu, vzpomněla jsem si na ten tvůj tenký řemínek. Když je člověk sám a má starosti, je to pro něj někdy velmi těžké. Nemůže své starosti vydržet a zvládnout, je to přespříliš. Ale když má přátele, tak i když jsou třeba slabí, tak dohromady zvládnou daleko více. Jak jsi říkal — mnoho zvládne víc než jeden. A tak je

to podobně s naší sbírkou pro Jeruzalém. Sbíráme my, tady v Korintě, sbírají v Tesalonice, ve Filipis v Makedonii. Každý trochu přispěje — jako když se naše barevné šňůrky splétají jedna přes druhou. Z naší ochoty se rozdělit bude velká sbírka, která pomůže našim bratřím v Judsku."

„Ale proč máme sbírat zrovna pro Judsko?" „Protože jsou tam na tom teď zrovna špatně, nebyla tam dobrá úroda a je tam hlad. A taky proto, že je to první sbor — tam, v Jeruzalémě, se lidé setkali se vzkříšeným Ježíšem, uvěřili v něj a odtamtud přišli, aby nám o Ježíši pověděli. Vlastně jim vděčíme za to, že jsme poznali Ježíše. Ta naše sbírka, to je takový dík. Že patříme k sobě. Proto Pavel napsal, že si navzájem sloužíme — oni nám zvěstí o Ježíši, a my teď penězi, které jim pomohou. A dohromady je to velká radost, protože ukazujeme, že patříme k sobě jako jedna rodina a že nám na sobě vzájemně záleží. A taky tím děkujeme Pánu Bohu, za to, co pro nás všechno dělá, za to, co nám dává. Však nám neubude, když se rozdělíme. A teď už pojď, musíme doma připravit jídlo."

„Tak jo, a já se podívám do své skrýše, jestli tam není nějaká mince, co bych dal do sbírky."

Když se pak před večeří modlí, tatínek děkuje za to, že znají Ježíše a taky prosí a děkuje za křesťany v Judsku. A Filip se připojí: „A ať dají u nás všichni hodně peněz do sbírky!"

Pro starší děti

Znáte přísloví: „Sdílená starost, poloviční starost, sdílená radost, dvojnásobná radost."?

Co znamená? Jak mu rozumíte? Co vás k němu napadá? Souhlasíte?

Dokázali byste si vzpomenout na nějaké případy z vašeho života?

(Otázky kla?te postupn?, m?žete použít brainstorming na papír, p?ípadn? kreslit myšlenkové mapy — brainstorming, kde se podobná témata zapisují k sob?.)

V Bibli, v dopisu Galatským se píše: „Berte na sebe břemena jedni druhých, tak naplníte zákon Kristův."

V čem se text z Bible podobá přísloví? V čem se liší? *(M?žete zapisovat do tabulky.)*

Co je „zákon Kristův"? *(Zkuste znázornit jako heslo — Zákon Krist?v = …)*

Napadá vás nějaký příběh z Bible, který by ilustroval tento verš?

Přečtěte si Sk 4,32–37 a podtrhněte, kde se podle vašeho názoru ukazuje, co to znamená „Berte na sebe břemena jedni druhých…"

Vzpomeňte si na texty, činnosti a témata z poslední doby, které se podle vás k tomuto tématu už v nedělní škole probírala. Můžete navázat konkrétním projektem, který jste vybrali pro to, abyste se na pomoci druhým také podíleli.

Přesah

Jaká jsou synonyma, podobná nebo stejná slova, ke slovu SOLIDARITA?

Je solidarita samozřejmost? Přečtěte si Sk 6,1–6. Existuje církev bez konfliktů? Když dochází v církvi ke konfliktům, je kvůli tomu církev nevěrohodná (špatná celkem, nedá se jí věřit, atd.)? Co se proti tomu dá dělat?

Liturgie

Písně

Svítá: 387 — *P?ímluvný zp?v*; 273 — *P?emýšlej, d?kuj a služ*; 261 — *Pomoz mi, m?j Pane*; 21 — *P?ímluva*

Haleluja Amen: 38 — *Odpus?*; 14 — *N?kdo m? vede za ruku*

Biblický text k zapamatování

Berte na sebe b?emena jedni druhých, tak napl?te zákon Krist?v. (Ga 6,2)

Modlitba

Pane Bože, d?kujeme ti za své bratry a sestry, kte?í nám pomáhají. D?kujeme ti za to, že také m?žeme druhým pomoci. D?kujeme, že nás máš rád a díky tomu m?žeme i my mít rádi druhé a být jako jedna velká rodina, která drží pohromad?.

Odkaz na píseň
Za ty, kdo hladem trpí a bídou, prosíme
Přemýšlej, děkuj a služ (SV273)
Pomoz mi, můj Pane (SV261)
Buď vůle tvá, buď vůle tvoje všude tam
Odpusť (BTS43)
Někdo mě vede za ruku (BTS22)
Cílová skupina
Školní
Předškolní

Katechetické cykly

Církevní rok

Biblický odkaz (kat)

Skutky 4,32–37

Skutky 6,1–6

Galatským 6,2